

INVLOED VAN MIGRATIEACHTERGROND BIJSTANDSGERECHTIGDEN OP NETTO-EFFECTIVITEIT VAN WERKLOONT

Paul de Hek

Jaap de Koning

COLOFON

DIT IS EEN UITGAVE VAN

SEOR BV

© SEOR BV / ROTTERDAM, JANUARI 2020

Niets van deze uitgave mag op welke wijze dan ook worden verveelvoudigd zonder de voorafgaande toestemming van de uitgever en andere auteursrechthebbenden. SEOR is niet aansprakelijk voor gegevens die door derden werden verstrekt.

INVLOED VAN MIGRATIEACHTERGROND BIJSTANDSGERECHTIGDEN OP NETTO-EFFECTIVITEIT VAN WERKLOONT

CONTACTPERSOON

Naam	Paul de Hek
Adres	Marconistraat 16, 3029 AK Rotterdam
Telefoon	06 – 420 57423
Email	dehek@seor.eur.nl

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	2
1.1	Achtergrond en doel	2
1.2	Onderzoeksvragen	2
2	HET RE-INTEGRATIE-INSTRUMENT WERKLOONT	4
2.1	Inhoud van WerkLoont	4
2.2	De (veronderstelde) werkzame elementen	5
2.3	Verwachte effecten voor mensen met een migratieachtergrond	7
3	EFFECTIVITEIT WERKLOONT	9
3.1	Inleiding	9
3.2	Samenstelling experiment- en controlegroep	9
3.3	Weging	11
3.4	Beschrijvende analyse	11
3.5	Aanvullende (econometrische) analyse	17
3.6	Kosten en baten van WerkLoont	22
4	CONCLUSIE	25

INLEIDING

1 INLEIDING

1.1 ACHTERGROND EN DOEL

De achterstand op de arbeidsmarkt van mensen met een niet-westerse migratieachtergrond is een zeer pregnant thema met betrekking tot de integratie van deze groep Nederlanders. Vooral omdat er op veel andere vlakken vooruitgang is te zien van deze groep. Zo doen zij het steeds beter in het onderwijs. Daar zijn hun prestaties bijna evenredig aan die van Nederlanders zonder migratieachtergrond. Op de arbeidsmarkt blijft de positie van Nederlanders met een niet-westerse migratieachtergrond achter. Zo heeft deze groep minder vaak werk dan mensen zonder een niet-westerse migratieachtergrond (CBS, 2018). De arbeidsparticipatie onder de groep is, na een forse daling in de crisisjaren, in de laatste jaren wel wat gestegen.

Vanuit het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) is het programma 'Verdere Integratie op de Arbeidsmarkt' (VIA) opgezet met als doel de achterblijvende arbeidsmarktpositie van Nederlanders met een migratieachtergrond aan te pakken. Er is inmiddels veel kennis over aard en omvang van en verklaringen voor de verschillen tussen Nederlanders met en zonder migratieachtergrond, maar er is nog beperkt kennis over de werkzame elementen om de arbeidsparticipatie en arbeidsmarktpositie van Nederlanders met een niet-westerse migratieachtergrond te verbeteren.

Vanuit de doelstelling van het programma VIA is het belangrijk om inzicht te krijgen in de vraag of maatregelen ten behoeve van re-integratie op de arbeidsmarkt effectief zijn voor groepen met een niet-westerse migratieachtergrond en welke werkzame elementen bijdragen tot effectiviteit. Immers wat effectief is voor een gemiddelde uitkeringsgerechtigde hoeft niet in dezelfde mate effectief te zijn voor een specifieke deelgroep van de uitkeringsgerechtigden.

Het doel is om aan de bestaande dataset van het experimenteel onderzoek uit 2017 naar de effecten van WerkLoont op de middellange termijn met behulp van CBS-microdata migratieachtergrond toe te voegen om te achterhalen of er verschillen bestaan in effectiviteit tussen bijstandsgerechtigden met en zonder migratieachtergrond.

1.2 ONDERZOEKSVRAGEN

Het onderzoek bestaat uit één hoofdvraag:

In welke mate is WerkLoont effectief voor bijstandsgerechtigden met een niet-westerse migratieachtergrond en in hoeverre verschilt dit van bijstandsgerechtigden zonder migratieachtergrond?

Deze hoofdvraag is verder gespecificeerd in drie deelvragen:

1. Wat houdt de inzet van WerkLoont in, welke interventies maken daar onderdeel van uit en wat zijn daarbij de (veronderstelde) werkzame elementen?
2. In hoeverre is WerkLoont effectief voor bijstandsgerechtigden met een niet-westerse migratieachtergrond (waar mogelijk uitgesplitst naar achtergrondkenmerken als generatie, herkomst, gender, etc.)?
3. Hoe verhoudt de effectiviteit van WerkLoont voor bijstandsgerechtigden met een niet-westerse migratieachtergrond ten opzichte van bijstandsgerechtigden zonder migratieachtergrond (waar mogelijk uitgesplitst naar achtergrondkenmerken als generatie, herkomst, gender, etc.)?

HET RE-INTEGRATIE-INSTRUMENT
WERKLOONT

2 HET RE-INTEGRATIE-INSTRUMENT WERKLOONT

2.1 INHOUD VAN WERKLOONT

WerkLoont is een re-integratie-instrument voor werkzoekenden met een bijstandsuitkering van de gemeente Rotterdam. De maatregel is voor mensen die na aanmelding voor een bijstandsuitkering vier weken op eigen kracht naar een baan hebben gezocht (de 'inspanningsperiode') en er niet in zijn geslaagd een baan te vinden. Om deel te kunnen nemen aan Werkloont moet iemand naar het oordeel van de werkconsulent in beginsel bemiddelbaar zijn naar betaald werk. De werkconsulent bepaalt dus of iemand in aanmerking komt voor WerkLoont. Nadat de uitkering is toegekend wordt een werkzoekende via het Werkplein uitgenodigd voor WerkLoont. Deelname aan WerkLoont is verplicht. Men kan zelf geen aanvraag doen voor een traject bij WerkLoont. De maatregel bestaat uit een werkcomponent en een vormende component (groepstraining en huiswerk).

De data uit ons onderzoek hebben betrekking op WerkLoont in de periode 2012/2013. Sindsdien is de inhoud van WerkLoont veranderd. Ten tijde van het onderzoek was de inhoud als volgt. Werkzoekenden kregen in groepsverband tips die kunnen helpen bij het sneller vinden van werk. Het was de bedoeling dat zij zo snel mogelijk in hun eigen levensonderhoud konden voorzien. Dit betekent dat het werk niet noodzakelijk hoefde aan te sluiten bij hun opleiding, ervaring en wensen. Het traject duurde 15 weken en bestond uit de volgende onderdelen:

- Een voorlichtingsbijeenkomst;
- Groepstrainingen (twee dagdelen gerichte trainingen en ondersteuning bij solliciteren);
- Acht uur betaald werk bij de Roteb (straten vegen);
- Vier uur huiswerk.

In totaal ging het dus om 20 uur per week. Naast deze 20 uur werd de deelnemer geacht actief te solliciteren.

Sinds het experiment is WerkLoont op enkele punten veranderd.¹ Ten tijde van het experiment was het zo dat de experimentele groep al bij aanmelding kreeg te horen dat zij na een inspanningsperiode van vier weken aan WerkLoont zouden moeten meedoen. Nu vindt de intake voor WerkLoont pas plaats als de uitkering is toegekend. Aan de andere kant heeft WerkLoont de nodige bekendheid onder de bevolking gekregen. Er is veel publiciteit over geweest, in het bijzonder over het feit dat deelnemers aan WerkLoont een dag per week moeten werken. Verder staat op de website van de gemeente duidelijk aangegeven dat deelname aan WerkLoont verplicht is en wat het inhoudt. Het preventie-effect, het afzien van een uitkering door het vooruitzicht om deel te moeten nemen aan een programma dat bepaalde verplichtingen meebrengt, kan daarom nog steeds actueel zijn. De bevinding in het eerder uitgevoerde onderzoek is dat in eerste instantie het preventie-effect vrij groot is, maar dat een deel van degenen die in eerste instantie afzien van een uitkering later alsnog in een uitkering komen. Dat verplichte deelname aan arbeidsmarktmaatregelen en uitkerings sancties bij het niet voldoen aan de verplichtingen een ontmoedigend effect heeft op het aanvragen van een uitkering is ook in internationaal onderzoek vastgesteld.²

¹ Ook tijdens het experiment zijn overigens al veranderingen doorgevoerd.

² Voor literatuurverwijzingen, zie De Koning et al. (2014).

Een andere verandering is dat er meer vrijheid is gekomen in de werkcomponent. Ten tijde van het experiment bestond deze uit straatvegen bij de Roteb. Maar inmiddels kan de werkverplichting ook met ander werk worden ingevuld. Wel is het aantal werkdagen vergroot van één naar twee. Op voorhand zijn verschillende effecten van deze verandering denkbaar. Het is mogelijk dat hierdoor het preventie-effect kleiner is geworden en dat dit ook geldt voor de prikkel om zo snel mogelijk uit de uitkering te komen. Maar men kan zich ook voorstellen dat een andere invulling van de werkcomponent, bijvoorbeeld bij een werkgever in de marktsector, juist de uitstroom naar werk bevordert. Veel hangt af van de mogelijkheden die mensen hebben om de werkcomponent in te vullen op een wijze die meer voor hen oplevert (meer werkplezier en meer kans om een reguliere baan te krijgen) en welk type werk de gemeente aanbiedt als de uitkeringsgerechtigde zelf geen werk kan vinden voor de invulling van de werkcomponent.³ Men kan ook niet uitsluiten dat het afschrik-effect voor sommige deelnemers juist groter is geworden. Sommige veranderingen in WerkLoont zijn al tijdens het experiment doorgevoerd zoals het invoeren van een centrale voorlichting en het naar voren halen van de werkcomponent.

Uit de eerdere evaluatie van WerkLoont komt naar voren dat dit instrument uitstroom uit de uitkering bevordert. Het effect op de uitstroom naar werk is echter kleiner dan het totale uitstroom-effect. Een andere invulling van de werkcomponent (bijvoorbeeld werk bij werkgevers met geschikte vacatures) of vergroting van de vormende component leiden mogelijk tot een grotere uitstroom naar werk. Maar of dit werkelijk zo is kan alleen met behulp van een nieuw experiment worden vastgesteld.

2.2 DE (VERONDERSTELDE) WERKZAME ELEMENTEN

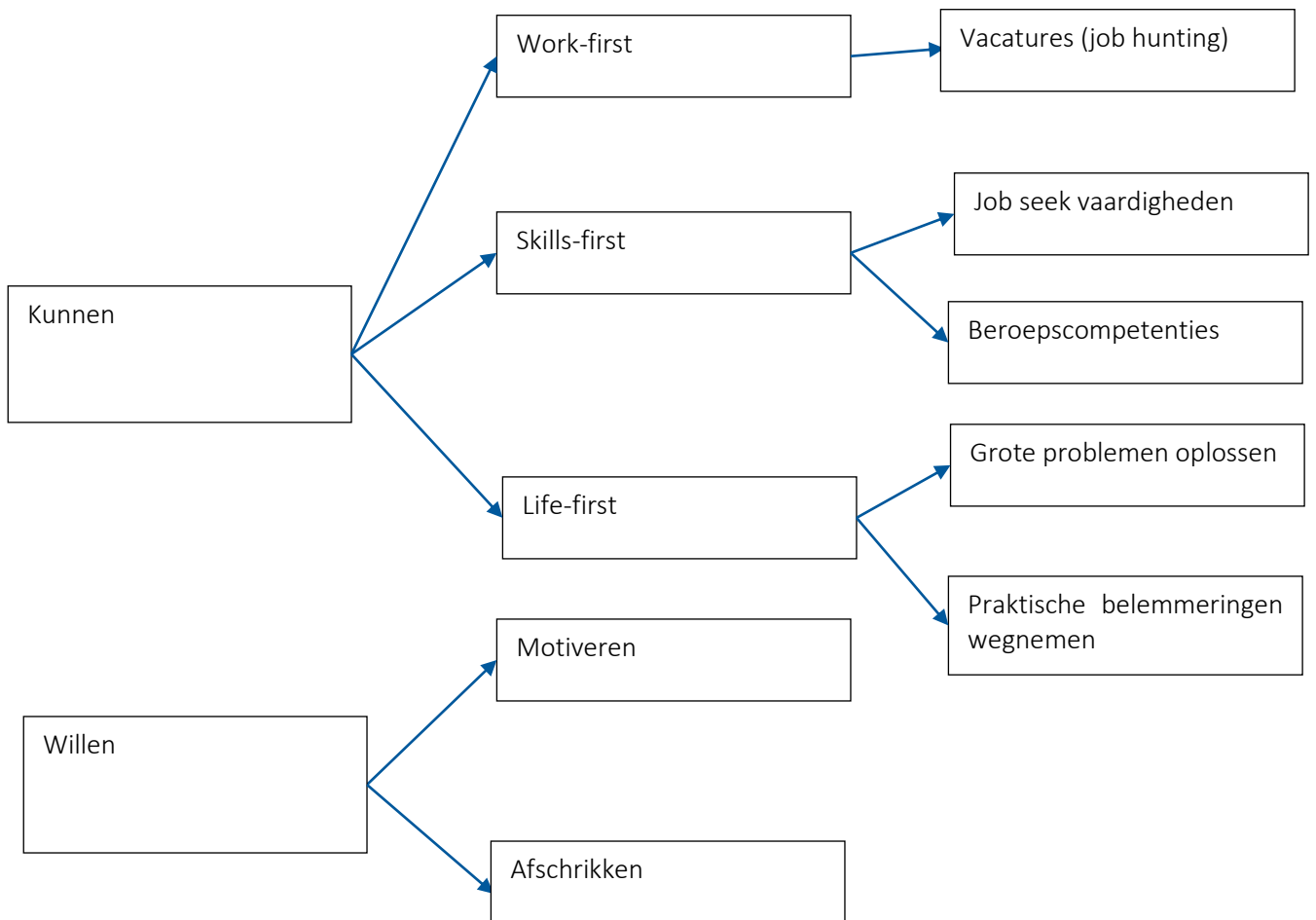
WerkLoont bevat een aantal elementen die in beginsel kunnen bijdragen aan de effectiviteit van de maatregel. Grofweg liggen deze op twee gebieden: kunnen en willen. Wat 'kunnen' betreft kan allereerst worden genoemd dat de maatregel toegang geeft tot vacature-informatie en bemiddeling ('job hunting'). Verder is hij gericht op vergroting van vaardigheden, waarbij de nadruk ligt op vaardigheden die te maken hebben met het zoeken van werk. Beroepscompetenties zouden vooral uit de werkcomponent verkregen moeten worden en mogelijk uit korte trainingen. Als derde punt binnen 'kunnen' wijzen we op problemen in de werksfeer die de mogelijkheid om werk te krijgen sterk kunnen beïnvloeden. Deze vallen uiteen in problemen die lastig zijn aan te pakken zoals schulden en praktische belemmeringen (bijvoorbeeld niet kunnen beschikken over kinderopvang).

Wat betreft het 'willen' heeft WerkLoont twee potentiële werkzame elementen: motiveren en afschrikken. Hierbij vatten we 'motiveren' als een positieve prikkel op en 'afschrikken' als een negatieve prikkel. In de versie van WerkLoont waarop de data betrekking hebben is motivering onderdeel van de groepstrainingen en afschrikking vooral gerelateerd aan de werkcomponent. Overigens zou dit per persoon kunnen verschillen. Voor sommigen zou WerkLoont in zijn geheel als afschrikking kunnen dienen, omdat men er immers 20 uur per week verplicht mee bezig was. Het is ook niet gezegd dat iedereen het straten veegen bij de Roteb als negatief ervaarde.

In het vervolgonderzoek uit 2017, waarin de effecten van WerkLoont over een periode van drie jaren zijn gemeten, is ook een kleinschalig kwalitatief onderzoek opgenomen onder deelnemers aan WerkLoont en consulenten die bij deze maatregel betrokken waren. Hierin is nagegaan welke van de bovengenoemde aspecten van WerkLoont daadwerkelijk als werkzame bestanddelen fungeerden.

³ De werkcomponent betreft onbetaald werk. Dit neemt niet weg dat er een mogelijkheid is dat de werkgever de uitkeringsgerechtigde een betaalde baan aanbiedt.

Figuur 2.1 Een overzicht van potentiële werkzame bestanddelen in WerkLoont

Bron: De Koning et al. (2017).

De conclusies dit het kwalitatieve onderzoek zijn als volgt:

- 1) De instrumenten gericht op het beschikbaar maken van vacatures en het vergroten van zoekvaardigheden lijken volgens de betrokkenen vooral te werken voor de meer 'capabele' en gemotiveerde deelnemers, vooral voor het deel daarvan dat al geruime tijd niet meer gesolliciteerd had;
- 2) Het instrument 'vergroting van de beroepscompetenties' lijkt als werkzaam bestanddeel binnen WerkLoont maar van beperkte betekenis. Vrijwel alle respondenten zijn het erover eens dat het competentieversterkende karakter van de werkcomponent in de huidige opzet gering is. Voor de kortdurende opleidingstrajecten binnen WerkLoont geldt dat er veel variatie zit in de wijze waarop deze worden toegepast door verschillende matchmakers. Ook voor de door ons gesproken werkzoekenden was niet altijd duidelijk wat op dit gebied de mogelijkheden waren;
- 3) De invloed van WerkLoont op het wegnemen van grote persoonlijke problemen is beperkt. De matchmaker signaleert problemen lang niet altijd en als dit wel het geval is, beschikt deze maar over beperkte doorverwijzingsmogelijkheden naar bijvoorbeeld wijkteams;
- 4) WerkLoont neemt praktische belemmeringen om te solliciteren weg door klanten die thuis geen toegang hebben tot computer en internet of onvoldoende beltegoed hebben om telefonisch te solliciteren, deze voorzieningen te bieden. Toegang tot kinderopvang en vervoer worden door zowel

matchmakers als werkzoekenden beschouwd als belangrijke praktische belemmeringen die niet direct via WerkLoont kunnen worden opgelost;

- 5) Motiveren van deelnemers wordt door veel respondenten als een belangrijk werkzaam bestanddeel gezien. Volgens de matchmakers is vooral 'de moed niet opgeven' en 'een spiegel voorhouden' daarbij belangrijk. WerkLoont wordt in dat opzicht als een 'reality check' beschouwd;
- 6) Volgens de respondenten is afschrikken een belangrijk werkzaam bestanddeel.

Hoofdconclusie is dat WerkLoont het 'kunnen' maar in beperkte mate vergroot. Voor het vergroten van beroepscompetenties en het wegnemen van belemmeringen in de privésfeer biedt WerkLoont weinig mogelijkheden. Hoewel door het kleinschalige karakter van het kwalitatieve onderzoek hierover geen representatief beeld kon worden verkregen, bestaat de indruk dat een groot deel van de deelnemers te weinig beroepscompetenties heeft en/of problemen in de privésfeer heeft. Dat zou dan dus (mede) een verklaring van het kleine effect van WerkLoont kunnen zijn.

2.3 VERWACHTE EFFECTEN VOOR MENSEN MET EEN MIGRATIEACHTERGROND

Op voorhand is het moeilijk om een verwachting uit te spreken over de verwachte effecten van WerkLoont voor mensen met een migratieachtergrond. Deze groep heeft een groot aandeel binnen de deelnemers aan WerkLoont, maar daaruit kan niet worden geconcludeerd dat het effect van mensen met een migratieachtergrond dan wel hetzelfde zal zijn als voor deelnemers zonder migratieachtergrond. Bij WerkLoont gaat het immers gemiddeld om kleine effecten. Een uitkomst waarbij het effect voor mensen zonder migratieachtergrond vrij groot zou zijn en voor mensen met een migratieachtergrond klein, is dus wiskundig mogelijk. Het omgekeerde is niet mogelijk.⁴ Deelnemers met een migratieachtergrond zullen (bijvoorbeeld door discriminatie op de arbeidsmarkt) nog wat grotere problemen bij het vinden van werk ondervinden dan deelnemers zonder die achtergrond. Maar uit verschillende studies komt een lichte tendens naar voren dat de netto-effectiviteit voor groepen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt juist groter is (Bakker et al., 2019; Graaf-Zijl et al., 2006; Heyma, 2005; Heyma et al., 2003; Zwinkels, 2007). Als dit ook hier zo zou zijn, dan zouden we een klein verschil ten gunste van mensen met een migratieachtergrond verwachten.

⁴ Tenzij het effect voor mensen zonder migratieachtergrond negatief is. Het totale effect is het gewogen gemiddelde van de twee effecten. Omdat het effect voor mensen met een migratieachtergrond (veel) zwaarder weegt, ligt het totale effect van WerkLoont dichterbij het effect voor mensen met een migratieachtergrond.

EFFECTIVITEIT WERKLOONT

3 EFFECTIVITEIT WERKLOONT

3.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk beschrijven we de uitkomsten van de analyses. Ten eerste vergelijken we de samenstelling (op basis van persoonskenmerken) tussen de experimentgroep (de deelnemers aan WerkLoont) en de controlegroep (degenen die niet aan WerkLoont hebben deelgenomen). Vervolgens geven we een korte beschrijving van de toegepaste weging van de data. Daarna komt de beschrijvende analyse aan bod, gevolgd door de aanvullende (econometrische) analyse.

De effecten van WerkLoont worden bepaald voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond en voor mensen zonder migratieachtergrond. Er is ook nog een groep mensen met een westerse migratieachtergrond, maar deze groep is te klein om apart effecten voor te meten.

Zoals beschreven in De Koning et al. (2017), is de uitvoering van het experiment niet optimaal geweest. Er zijn relatief veel werkzoekenden onterecht toegewezen aan de deelnemersgroep. De omgekeerde fout, het onterecht sturen van werkzoekenden naar de controlegroep, kwam veel minder voor. Daarnaast is een (klein) deel van de controlegroep niet goed geregistreerd. Hierdoor is het aantal deelnemers waarover gegevens beschikbaar zijn groter dan het aantal controlepersonen waarvoor dit het geval is, terwijl beide groepen eigenlijk even groot hadden moeten zijn.

Mogelijk wijzen consultants vooral die werkzoekenden onterecht toe aan de deelnemersgroep waarvan zij bijvoorbeeld denken dat deze WerkLoont het meeste nodig hebben (binnen de groep mensen die in beginsel bemiddelbaar zijn naar betaald werk⁵). Dat zou een vertekening in de beschrijvende resultaten kunnen geven. Om dit te ondervangen hebben we een zogenoemde instrumentele-variabelen (IV) analyse⁶ uitgevoerd op de fracties uitkering en baan. Deze methode corrigeert voor verkeerde toewijzingen.

De uitkomsten op basis van de IV-analyses geven dus een (iets) nauwkeuriger of zuiverder schatting van de netto-effecten van WerkLoont op de fracties uitkering en baan.

3.2 SAMENSTELLING EXPERIMENT- EN CONTROLEGROEP

Voor een goede vergelijking van de resultaten tussen de experimentgroep en de controlegroep dient de samenstelling van de beide groepen (vrijwel) gelijk te zijn. Dit betreft de samenstelling van kenmerken die van invloed zijn op de uitstroom- en arbeidsmarktkansen van een individu. Voorbeelden van deze kenmerken zijn opleiding, werkervaring, geslacht, leeftijd en beheersing van de Nederlandse taal, maar ook 'zachte' factoren als motivatie, psychologisch kapitaal, sociaal kapitaal en cultureel kapitaal. Bij een willekeurige toewijzing en voldoende grote aantallen zouden we verwachten dat de samenstelling van beide groepen op alle kenmerken niet significant verschilt. Maar door fouten in de toewijzing kunnen we hiervan niet zeker zijn.

⁵ In deel 2 van ons eerdere onderzoek (De Koning et al., 2017) bleek het deelnemersbestand van WerkLoont sterk gevarieerd.

⁶ Deze methode bestaat uit twee fasen. In de eerste fase wordt het krijgen van de maatregel (de treatment) geregresseerd op de randomisatie (het instrument). In de tweede fase wordt de uitkomstmaat (bijvoorbeeld de fractie van de tijd dat iemand werk heeft) geregresseerd op het voorspelde krijgen van de maatregel. Op basis van deze twee regressies berekenen we de IV-schatting van het effect van de maatregel.

In deze paragraaf vergelijken we de deelnemers aan WerkLoont (personen in de experimentgroep) met de personen in de controlegroep op grond van een aantal beschikbare kenmerken. De volgende kenmerken zijn in deze vergelijking betrokken:

- Geslacht
- Leeftijd
- Burgerlijke staat (alleenstaand of niet)
- Nationaliteit (Nederlands of niet)
- Geboorteland (Nederland of niet)
- Het hebben van kinderen (wel of niet)
- Niet-westerse migratieachtergrond (eerste en tweede generatie) (wel of niet)

De resultaten zijn opgenomen in tabel 3.1. Het blijkt dat de samenstelling van beide groepen op een aantal punten in meer of mindere mate van elkaar verschilt. Onder de deelnemers aan WerkLoont bevinden zich (relatief) minder vrouwen, minder personen van 40 jaar en ouder, meer alleenstaanden, minder mensen met een niet-Nederlandse nationaliteit, minder mensen die niet in Nederland zijn geboren en minder personen met kinderen. De gevonden verschillen in beide perioden zijn echter niet altijd significant. Op basis van uitgevoerde statistische toetsen kan worden geconcludeerd dat over de gehele periode tussen deelnemersgroep en controlegroep geen significant verschil is naar burgerlijke staat, nationaliteit en geboorteland, maar wel naar geslacht, leeftijd en het hebben van minimaal één kind.

Tabel 3.1 Samenstelling van experimentgroep en controlegroep naar kenmerken

	Totale groep		Mensen met een niet-westerse migratieachtergrond	
	WerkLoont	Controlegroep	WerkLoont	Controlegroep
Aantal	1799	1410	1256	974
<i>Vrouwen</i>				
Aantal	646	592	433	401
Percentage	36%	42%**	35%	41%**
<i>40 jaar en ouder</i>				
Aantal	460	409	263	243
Percentage	26%	29%**	21%	25%**
<i>Alleenstaand</i>				
Aantal	1534	1177	1082	806
Percentage	85%	83%	86%	83%**
<i>Niet-Nederlandse nationaliteit</i>				
Aantal	192	164	138	135
Percentage	11%	12%	11%	14%**
<i>Niet-Nederlands geboorteland</i>				
Aantal	867	712	758	643
Percentage	48%	51%	60%	66%**
<i>Een of meer kinderen</i>				
Aantal	357	344	277	268
Percentage	20%	24%**	22%	28%**
<i>Niet-westerse migratieachtergrond</i>				
Aantal	1256	974		
Percentage	70%	69%		

* Significant op 10%-niveau, ** significant op 5%-niveau

De verschillen in samenstelling tussen experiment- en controlegroep specifiek voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond zijn vergelijkbaar. Ook binnen deze groep zijn er onder de deelnemers aan WerkLoont relatief minder vrouwen, minder personen van 45 jaar en ouder, meer alleenstaanden, minder mensen met een niet-Nederlandse nationaliteit en minder personen met kinderen. Hierbij zijn wel alle verschillen significant.

3.3 WEGING

Omdat het instroompatroon van de controlegroep verschilt van die van de deelnemers is een weging op de controlegroep toegepast, waardoor de verdeling van de instroom in de controlegroep per week overeenkomt met die van de deelnemersgroep. Dus als van de deelnemers x procent in week y is ingestroomd, dan geldt dit ook voor de gewogen controlegroep.⁷ Zie De Koning et al. (2017) voor een voorbeeld van de berekening van de weging. Het effect van de weging is overigens beperkt en leidt niet tot een wezenlijk ander beeld.

3.4 BESCHRIJVENDE ANALYSE

De opzet van het instrument WerkLoont is zodanig dat zowel een preventief als een uitstroombevorderend effect verwacht mag worden.

3.4.1 Uitstroom uit de uitkering en naar een baan

In eerste instantie beschouwen we het uitstroombevorderende effect. Tabel 3.2 geeft de uitstroom uit de uitkering weer na 1, 2 en 3 jaar. De cijfers in deze tabel geven aan hoeveel personen (aantallen en percentages) in beide groepen binnen deze periodes zijn uitgestroomd uit de uitkering. Dit betreft de totale uitstroom uit de uitkering, waarbij de reden van uitstroom niet relevant is. De percentages zijn berekend over de personen in de betreffende groep die in eerste instantie een uitkering hebben gekregen.⁸

Tabel 3.2 Uitstroom uit de uitkering naar migratieachtergrond

	Uitstroom uit de uitkering binnen...					
	1 jaar		2 jaar		3 jaar	
	N	%	N	%	N	%
<i>Niet-westerse migratieachtergrond</i>						
Experimentgroep	406	45,2%	547	60,8%	650	72,3%
Controlegroep	323	39,0%	500	60,4%	587	71,0%
Netto effect		6,2%**		0,4%		1,3%
<i>Geen migratieachtergrond</i>						
Experimentgroep	153	54,3%	197	69,9%	214	75,9%
Controlegroep	114	42,9%	166	62,7%	186	70,1%
Netto effect		11,4%**		7,2%*		5,8%

* Significant op 10%-niveau, ** significant op 5%-niveau

Voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond is in de experimentgroep 45,2 procent binnen een jaar uit de uitkering gestroomd. Dit is duidelijk meer dan het percentage mensen dat binnen een jaar uit de

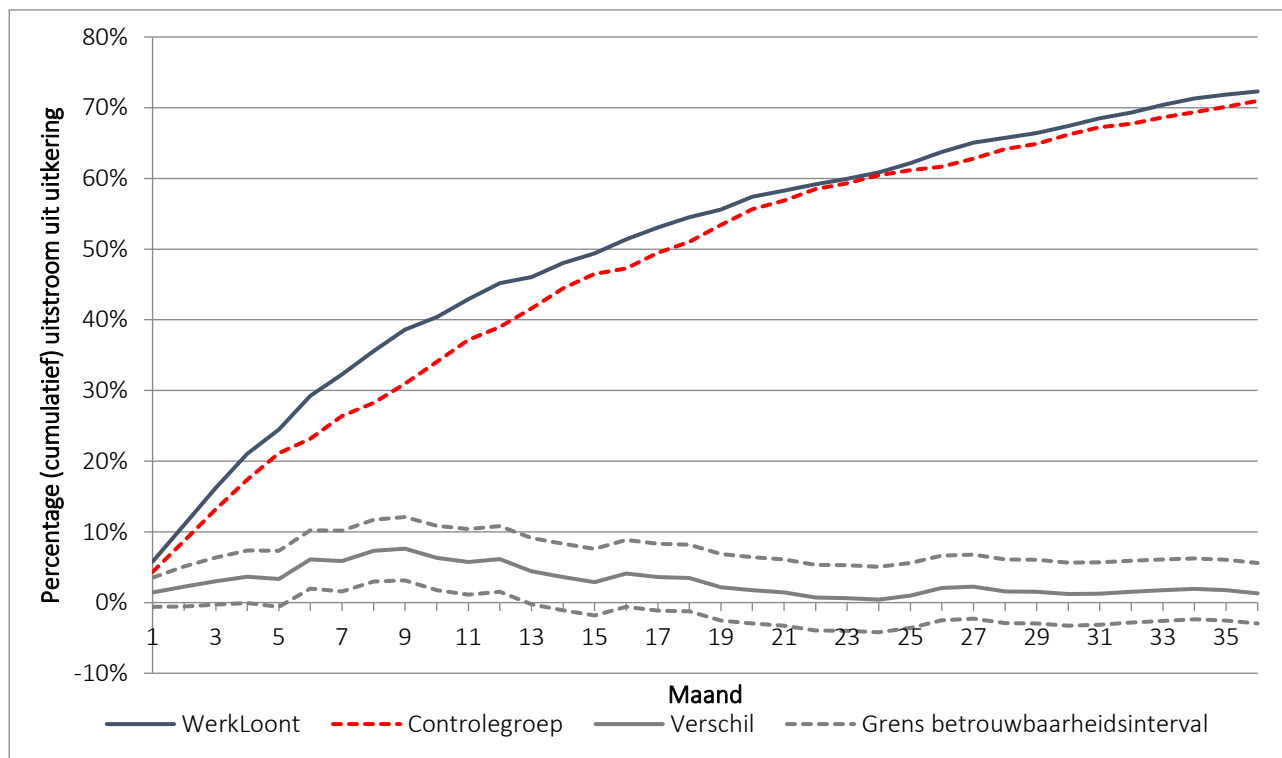
⁷ De weging is als volgt bepaald: $weging = \frac{instroom\ in\ WL\ in\ week\ y}{instroom\ in\ controlegroep\ in\ week\ y} * \frac{totale\ instroom\ in\ controlegroep}{totale\ instroom\ in\ WL}$

⁸ Uitstroom betreft het aantal personen dat uitstroomt uit de uitkering binnen x jaar na start uitkering (of na start experiment, als de uitkering is gestart voor het experiment) als percentage van het totaal aantal personen in een uitkering.

uitkering is gestroomd in de controlegroep, te weten 39,0 procent. Het verschil tussen deze percentages, 6,2 procentpunten, mag dus toegeschreven worden aan de werking van WerkLoont. Als we de uitstroom echter over een langere periode bekijken, zien we dat dit netto-effect beduidend kleiner wordt. Ook is het effect niet meer significant.

Het netto-effect van WerkLoont op uitstroom uit de uitkering is voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond kleiner dan voor mensen zonder migratieachtergrond. Voor mensen zonder migratieachtergrond is het netto-effect na 1 jaar 11,4 procentpunten. Ook hier neemt het effect af naarmate de uitstroom over een langere periode gemeten wordt.⁹

Figuur 3.1 Cumulatieve uitstroom uit de uitkering per maand, mensen met een niet-westerse migratieachtergrond

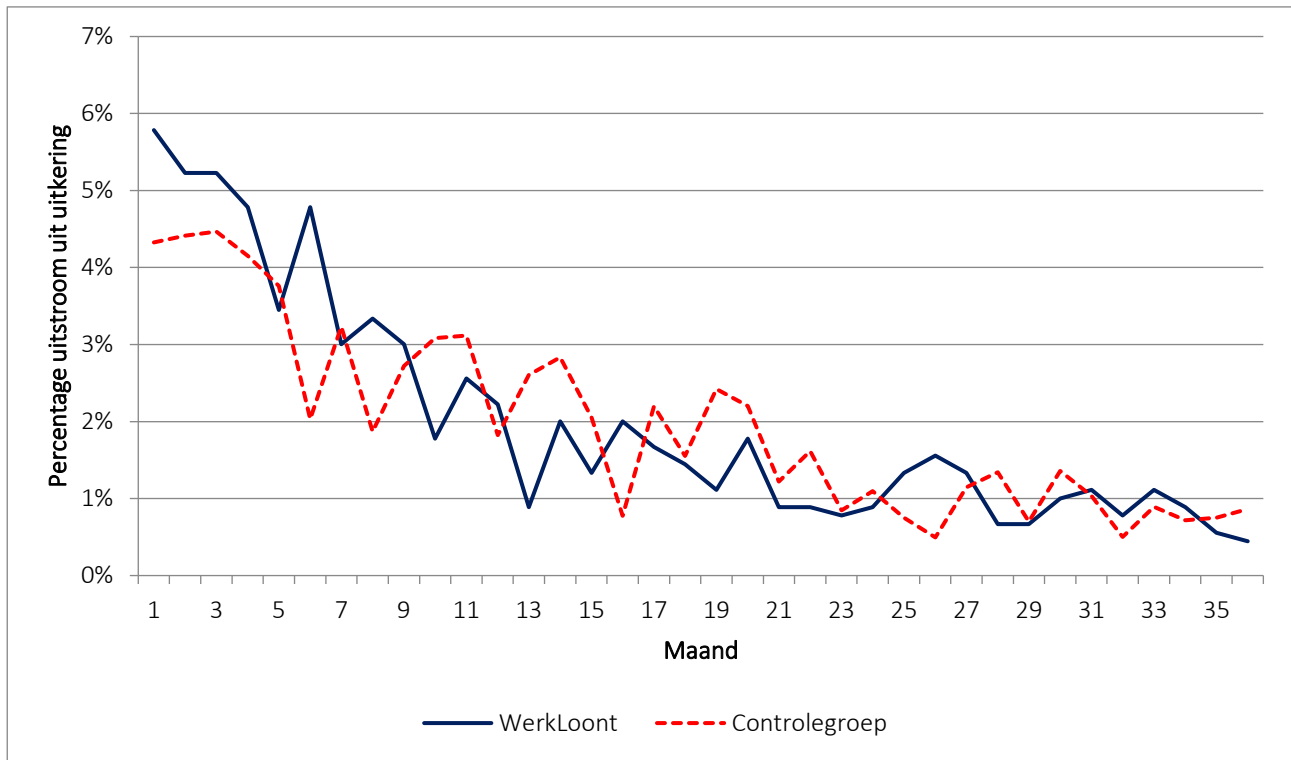

Figuur 3.1 laat het verloop van de cumulatieve uitstroompercentages zien voor experiment- en controlegroep per maand over de periode van drie jaar voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond. Figuur 3.2 geeft de maandelijkse uitstroompercentages voor beide groepen.¹⁰ De uitstroomkans is voor beide groepen in de eerste maanden het grootst en wordt daarna kleiner. In de eerste negen maanden ligt de uitstroomkans voor deelnemers hoger dan voor de controlegroep. Dit betekent dat WerkLoont, vanaf deelname tot ongeveer een half jaar na deelname, een positief netto-effect heeft op de uitstroomkans. Daarna is er een periode, tot ongeveer 23 maanden, waarin er sprake lijkt van een inhaalslag van de controlegroep. Na deze periode zijn de uitstroomkansen voor beide groepen vergelijkbaar.

⁹ Het netto-effect op de uitstroom van mensen zonder migratieachtergrond uit de uitkering binnen 3 jaar is niet (meer) significant. De aantallen zijn hier niet groot genoeg om effecten ter grootte van 5 à 6 procent significant te meten.

¹⁰ Zie de figuren II.1 en II.2 in de bijlage voor het verloop van beide uitstroompercentages voor mensen zonder migratieachtergrond.

Figuur 3.2 Uitstroom uit de uitkering per maand, mensen met een niet-westerse migratieachtergrond

Het hoofddoel van de maatregelen binnen WerkLoont die de uitstroom bevorderen, is dat de mensen uit de uitkering stromen omdat ze een baan hebben gevonden. Dus, in plaats van de totale uitstroom uit de uitkering is het ook van belang te zien hoe WerkLoont de uitstroom naar een baan beïnvloedt. Tabel 3.3 geeft de uitstroom naar een baan¹¹ weer, i.e. hoeveel personen (aantallen en percentages) in beide groepen binnen de verschillende periodes zijn uitgestroomd naar een baan. De percentages zijn berekend over de personen in de betreffende groep die in eerste instantie een uitkering hebben gekregen.

Tabel 3.3 Uitstroom naar een baan naar migratieachtergrond

	1 jaar		Uitstroom naar baan binnen...		3 jaar	
	N	%	N	%	N	%
<i>Niet-westerse migratieachtergrond</i>						
Experimentgroep	295	32,8%	423	47,1%	513	57,1%
Controlegroep	227	27,4%	364	44,0%	439	53,0%
Netto effect		5,4%**		3,1%		4,1%*
<i>Geen migratieachtergrond</i>						
Experimentgroep	123	43,6%	164	58,2%	185	65,6%
Controlegroep	100	37,7%	140	53,0%	156	58,7%
Netto effect		5,9%		5,2%		6,9%

* Significant op 10%-niveau, ** significant op 5%-niveau

¹¹ Dit betreft uitstroom naar een betaalde baan, waarbij er ook sprake moet zijn van uitstroom uit de uitkering. De deeltijdfactor is gemiddeld 0,6 (zie tabel 3.8). Dit betekent dat een baan gemiddeld ongeveer 24 uur beslaat.

Dit geeft een ander beeld dan de totale uitstroom. Het netto-effect van WerkLoont op uitstroom naar een baan binnen 1 jaar voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond is met 5,4 procentpunten iets kleiner dan het effect op de totale uitstroom, maar het effect blijft ook na drie jaar nog (licht) significant op 4,1 procentpunten. Ook voor mensen zonder migratieachtergrond blijft het effect van WerkLoont op uitstroom naar een baan over drie jaar op een gelijk niveau.^{12,13}

Deelnemers aan WerkLoont die zijn uitgestroomd komen vaker op een later moment weer in een uitkering terecht dan personen in de controlegroep, ongeacht migratieachtergrond (zie tabel 3.4). Naast herinstroom in de bijstand zijn hiervoor ook instroom in een WW-uitkering en instroom in een arbeidsongeschiktheidsuitkering meegenomen.

Tabel 3.4 Herinstroom in een uitkering (bijstand, WW en AO) naar migratieachtergrond

	Herinstroom in uitkering van personen die zijn uitgestroomd binnen...					
	1 jaar		2 jaar		3 jaar	
	N	%	N	%	N	%
<i>Niet-westerse migratieachtergrond</i>						
Experimentgroep	223	24,8%	280	31,1%	300	33,4%
Controlegroep	170	20,5%	243	29,4%	257	31,1%
Netto effect		4,3%**		1,7%		2,3%
<i>Geen migratieachtergrond</i>						
Experimentgroep	73	25,9%	90	31,9%	94	33,3%
Controlegroep	49	18,5%	71	26,9%	78	29,3%
Netto effect		7,4%**		5,0%		4,0%

* Significant op 10%-niveau, ** significant op 5%-niveau

3.4.2 Preventie van instroom in de uitkering

Uit de vergelijkingen van de percentages mensen in beide groepen die uiteindelijk besluiten om de aanvraag van een uitkering niet door te zetten, blijkt dat WerkLoont ook mensen ontmoedigt om een bijstandsuitkering aan te vragen. Het effect bij mensen met een niet-westerse migratieachtergrond is iets groter dan bij mensen zonder migratieachtergrond. Dit preventie-effect blijkt echter, ongeacht migratieachtergrond, grotendeels een uitsteleffect.

Van de mensen met een niet-westerse migratieachtergrond die te horen krijgen dat zij aan WerkLoont mee zullen moeten doen, komt 28,4 procent in eerste instantie niet in de uitkering (tabel 3.5). Echter, ook zonder het vooruitzicht te moeten deelnemen aan WerkLoont, leiden niet alle aanvankelijke aanvragen tot een daadwerkelijke uitkering: in de controlegroep krijgt 15,6 procent in eerste instantie geen uitkering. Het verschil tussen beide groepen, een preventie-effect van 12,8 procentpunten, is dus toe te schrijven aan WerkLoont. Bij mensen zonder migratieachtergrond is het preventie-effect 9,2 procentpunten. Het vooruitzicht om mee te moeten doen aan WerkLoont heeft dus een ontmoedigende werking om daadwerkelijk een uitkering aan te vragen.

¹² De aantallen mensen zonder migratieachtergrond zijn niet groot genoeg om effecten ter grootte van 5 tot 7 procent significant te meten.

¹³ Voor beide groepen is de netto-effectiviteit in het tweede jaar het laagst (ten opzichte van jaar 1 en jaar 3). Mogelijk is dit een conjunctureel effect. Het kan echter ook gewoon toeval zijn, aangezien de verschillen tussen de effecten niet significant zijn.

Tabel 3.5 Preventie en alsnog instroom in de bijstand naar migratieachtergrond†

	Geen uitkering		Alsnog instroom in uitkering binnen...							
	N	%	1 jaar	2 jaar		3 jaar		N	%	
			N	%	N	%	N			%
<i>Niet-westerse migratieachtergrond</i>										
Experimentgroep	357	28,4%	159	12,7%	184	14,6%	201	16,0%		
Controlegroep	153	15,6%	41	4,1%	52	5,3%	60	6,1%		
Netto effect		12,8%**		8,6%**		9,3%**		9,9%**		
<i>Geen migratieachtergrond</i>										
Experimentgroep	94	25,0%								
Controlegroep	50	15,8%								
Netto effect		9,2%**		8,3%**		9,5%**		9,5%**		

* Significant op 10%-niveau, ** significant op 5%-niveau

† Bij geen en westerse migratieachtergrond zijn de aantallen alsnog instroom in de controlegroep te klein (onder de tien) om over te rapporteren.

Tabel 3.5 bevat ook de aantallen en percentages personen die op een later moment alsnog in de uitkering (bijstand) stromen. Voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond heeft een groot deel (ongeveer twee derde¹⁴) van degenen die in eerste instantie waren afgeschrikt binnen 1 jaar alsnog een uitkering gekregen. Na 3 jaar is het verschil tussen experimentgroep en controlegroep met betrekking tot degenen die over de hele periode geen uitkering hebben gekregen nog slechts zo'n 2,9 procentpunt (12,8% - 9,9%), een niet-significant verschil.

Voor mensen zonder migratieachtergrond is het verschil na drie jaar vrijwel nul: iedereen die in eerste instantie door WerkLoont was afgeschrikt, heeft later alsnog een uitkering gekregen.

3.4.3 Fracties van de tijd in uitkering, baan en overig

Omdat, zeker over een langere tijd, personen meerdere keren een uitkering kunnen krijgen of een baan kunnen hebben, geven we een overzicht van welk deel van de tijd personen een uitkering hebben, een baan hebben en overige tijd. Overige tijd is de tijd dat men én geen uitkering én geen baan heeft. Dit kan betekenen dat men een opleiding volgt of pensioen krijgt, of dat men op een andere manier geen deel meer uitmaakt van de beroepsbevolking (huishoudelijk werk of werk in de informele sector). Terwijl bij de hierboven gebruikte uitkomstmaten vooral de eerste uitstroom uit de uitkering meetelt, wordt bij deze fracties beter rekening gehouden met hoe lang men bijvoorbeeld een baan heeft en of men weer of alsnog in een uitkering terecht komt.

Bij de berekening van de fracties wordt rekening gehouden met eventuele deeltijduitkeringen en deeltijdbanen. Deze deeltijdfracties tellen op tot één. De fractie uitkering bevat de tijd dat iemand een uitkering krijgt, waarbij naast de bijstandsuitkering ook WW-uitkeringen en AO-uitkeringen meegenomen worden.¹⁵

¹⁴ $8,6\%/12,8\% = 0,67$.

¹⁵ Hierbij moeten we de volgende kanttekening plaatsen: de fractie bevat alleen de bijstandsuitkeringen in de gemeente Rotterdam. We hebben geen gegevens over uitkeringen in andere gemeenten. Als iemand verhuist naar een andere gemeente en daar een uitkering ontvangt, wordt deze uitkering dus niet meegenomen in de fractie uitkering.

Fracties zijn getallen tussen de nul en één die aangeven welk deel van de beschikbare tijd iemand een baan, een uitkering of geen van beide had. Een uitkeringsfractie van 0,5 betekent bijvoorbeeld dat iemand de helft van de tijd een uitkering ontving. Over een periode van drie jaar betekent dit in totaal 18 maanden een uitkering.

Tabel 3.6 Fractie van de tijd in uitkering, baan en overig – deeltijdfracties, niet-westerse migratieachtergrond

	Periode	Uitkering	Baan	Overig
Experimentgroep		0,602	0,165	0,232
Controlegroep	1 jaar	0,672	0,143	0,184
Netto effect		-0,070**	0,022**	0,048**
Experimentgroep		0,546	0,190	0,264
Controlegroep	2 jaar	0,603	0,168	0,229
Netto effect		-0,057**	0,022**	0,035**
Experimentgroep		0,512	0,207	0,281
Controlegroep	3 jaar	0,554	0,189	0,257
Netto effect		-0,042**	0,018	0,024**

* Significant op 10%-niveau, ** significant op 5%-niveau

Tabel 3.7 Fractie van de tijd in uitkering, baan en overig – deeltijdfracties, geen migratieachtergrond

	Periode	Uitkering	Baan	Overig
Experimentgroep		0,550	0,247	0,203
Controlegroep	1 jaar	0,626	0,195	0,179
Netto effect		-0,076**	0,052**	0,024
Experimentgroep		0,493	0,270	0,237
Controlegroep	2 jaar	0,558	0,242	0,201
Netto effect		-0,065**	0,028	0,036
Experimentgroep		0,461	0,283	0,257
Controlegroep	3 jaar	0,516	0,263	0,221
Netto effect		-0,055*	0,020	0,036

* Significant op 10%-niveau, ** significant op 5%-niveau

Tabel 3.6 bevat voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond de verschillende (deeltijd)fracties voor experiment- en controlegroep voor drie perioden. Verschillen in de fracties tussen experiment- en controlegroep zijn het gevolg van een combinatie van het preventie-effect (of meer accuraat, het uitsteleffect) en het uitstroombevorderende effect. Mensen in de experimentgroep hebben kortere tijd een uitkering en langere tijd een baan. Ook in de fractie overig is er een verschil. Personen in de experimentgroep brengen gemiddeld langere tijd door in een situatie van geen baan en geen uitkering. In het eerste jaar zijn de effecten het sterkst. Deelnemers aan WerkLoont hebben in het eerste jaar 60,2 procent van de tijd een uitkering, 7,0 procentpunten minder dan degenen die WerkLoont niet hebben gevolgd. Zij hebben ook een groter deel van de tijd een baan (2,2 procentpunten) en een groter deel van de tijd geen baan én geen uitkering (4,8 procentpunten). Over een periode van 3 jaar is het effect op de tijd in een uitkering gedaald naar 4,2 procentpunten, het effect op de tijd in een baan gedaald naar 1,8 procentpunten en het effect op overige tijd gedaald naar 2,4 procentpunten.

Tabel 3.7 bevat de verschillende (deeltijd)fracties voor mensen zonder migratieachtergrond. De effecten zijn over het algemeen iets groter dan de effecten voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond, vooral voor het effect op de uitkering over drie jaar (5,5 ten opzichte van 4,2 procentpunten), en het effect op een baan over een periode van één jaar (5,2 ten opzichte van 2,2 procentpunten).

3.4.4 Kwaliteit van de banen

Mogelijk heeft WerkLoont ook invloed op het soort werk dat gevonden wordt. Om hiervan een indruk te krijgen, hebben we voor experiment- en controlegroep een aantal werkgerelateerde factoren vergeleken die hier iets over zeggen – zie tabel 3.8. Voor geen van de factoren is er een significant verschil tussen beide groepen in het geval van mensen met een niet-westerse migratieachtergrond. Er is wel een significant verschil in loon per uur en een licht-significant effect op de lengte van de baan voor mensen zonder migratieachtergrond. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat deelnemers aan WerkLoont eerder een baan zullen accepteren met een wat lager loon (en een kortere duur) of dat WerkLoont er in slaagt meer personen die minder makkelijk plaatsbaar zijn, en dus over het algemeen minder verdienen, aan een baan te helpen. Waarom dit effect niet gevonden wordt voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond, heeft er mogelijk mee te maken dat zij vaak al in de onderste categorie banen terechtkomen.

Tabel 3.8 Indicatie van de kwaliteit van de banen naar migratieachtergrond

	N	Aantal banen	Lengte baan (in dagen)	Deeltijdfactor	Vast contract	N	Loon per uur
<i>Niet-westerse migratieachtergrond</i>							
Experimentgroep	848	2,7	258	0,58	12,6%	817	11,96
Controlegroep	624	2,7	242	0,58	14,0%	607	11,93
Netto effect		0,0	16	0,00	-1,3%		0,03
<i>Geen migratieachtergrond</i>							
Experimentgroep	281	2,9	289	0,64	17,1%	270	12,09
Controlegroep	214	2,8	330	0,63	18,7%	205	13,10
Netto effect		0,1	-40*	0,02	-1,6%		-1,02**

* Significant op 10%-niveau, ** significant op 5%-niveau

3.5 AANVULLENDE (ECONOMETRISCHE) ANALYSE

Als gevolg van fouten in de toewijzing is in de praktijk verschil in samenstelling tussen beide groepen ontstaan. Er zijn vooral relatief veel personen die op basis van hun BSN eigenlijk naar de controlegroep hadden gemoeten naar de experimentgroep (WerkLoont) verwezen. De omgekeerde fout kwam veel minder voor. Er is dus verschil ontstaan tussen randomisatie (de correcte toewijzing zoals deze had moeten zijn op basis van BSN aan de experimentgroep of de controlegroep) en *treatment* (het volgen van WerkLoont). Met een instrumentele-variabele (IV) methode kan hier rekening mee gehouden worden. De uitkomsten op basis van de IV-analyses geven dus een iets nauwkeuriger of zuiverder schatting van de netto-effecten van WerkLoont.

In geval van selectie (beide groepen kunnen niet goed met elkaar vergeleken worden) wordt het effect van WerkLoont niet consistent geschat. Dus, in plaats daarvan schatten we eerst het effect van de randomisatie op de uitkomst (fractie in uitkering of in baan). Omdat de randomisatie wel goed vergelijkbare groepen creëert, wordt dit effect wel consistent geschat. Vervolgens moet dan nog de vertaalslag gemaakt worden van het effect van randomisatie naar het effect van *treatment* (WerkLoont). Dit gebeurt via het schatten van de relatie tussen *treatment* en randomisatie. Dit levert het effect op van randomisatie op *treatment*. Op

basis van beide effecten (randomisatie op uitkomst en randomisatie op treatment) kan het effect van treatment op de uitkomst bepaald worden.

Tabel 3.9 bevat de uitkomsten van de IV-analyse op de fractie in de uitkering voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond. In de basisvariant (1) is de fractie een deeltijdfractie en vindt er weging plaats (zie paragraaf 3.3). Het middellangetermijneffect van WerkLoont op de fractie van de tijd dat men een uitkering heeft, wordt in de IV-analyse significant geschat op 3,9 procentpunt. Dit is vrijwel gelijk aan het effect dat we gevonden hebben in de beschrijvende analyse (4,2 procentpunt). Ook als de regressie uitgevoerd wordt zonder weging (kolom 2) of met standaardfracties¹⁶ (kolom 3) is het gevonden effect van WerkLoont vergelijkbaar.

Tabel 3.9 Uitkomsten IV-analyse: fractie uitkering over 3 jaar, niet-westerse migratieachtergrond[†]

Fractie uitkering	(1) Basis	(2) Zonder weging	(3) Standaardfractie
WerkLoont	-0,039** (0,017)	-0,038** (0,017)	-0,040** (0,017)
Vrouw	-0,031* (0,017)	-0,024 (0,017)	-0,015 (0,017)
Buitenlandse nationaliteit	0,058** (0,023)	0,070** (0,023)	0,061** (0,023)
Niet in Nederland geboren	-0,007 (0,018)	0,000 (0,018)	-0,010 (0,018)
Partner	-0,111** (0,022)	-0,110** (0,022)	-0,089** (0,022)
Leeftijd	0,009** (0,001)	0,009** (0,001)	0,009** (0,001)
Kind(eren)	0,133** (0,020)	0,133** (0,019)	0,130** (0,020)
Meerdere keren of alsnog WL	0,022 (0,018)	0,017 (0,018)	0,027 (0,018)
Constante	0,232** (0,033)	0,226** (0,033)	0,258** (0,033)
R ²	0,080	0,083	0,077
N	2.228	2.228	2.228

* Significant op 10%-niveau, ** significant op 5%-niveau.

† Onder de coëfficiënten en tussen haakjes staan de standaardfouten.

In de regressies wordt gecorrigeerd voor de beschikbare persoonsgegevens van de werkzoekenden. Ook wordt gecorrigeerd voor het feit of iemand, in geval van de experimentgroep, meerdere keren WerkLoont heeft gevolgd of, in geval van de controlegroep, alsnog WerkLoont heeft gevolgd. Met deze methode wordt ook een schatting verkregen van het effect van verschillende factoren (geslacht, leeftijd, burgerlijke staat, nationaliteit, aantal kinderen) op de fractie in de uitkering. Degenen met een partner hebben bijvoorbeeld gemiddeld genomen minder vaak en/of korter een uitkering dan alleenstaanden (een significante negatieve

¹⁶ De fracties zijn op twee manieren berekend, waarbij wel of niet rekening gehouden wordt met eventuele deeltjduitkeringen en deeltjdbanen. Als er geen rekening gehouden wordt met deeltjduitkeringen en deeltjdbanen spreken we van standaardfracties.

coëfficiënt). Mensen met kinderen, daarentegen, bevinden zich gemiddeld genomen langere tijd in de uitkering (een significante positieve coëfficiënt).

Tabel 3.10 Uitkomsten IV-analyse: fractie baan over 3 jaar, niet-westerse migratieachtergrond[†]

Fractie uitkering	(1) Basis	(2) Zonder weging	(3) Standaardfractie
WerkLoont	0,012 (0,013)	0,010 (0,013)	0,016 (0,017)
Vrouw	-0,005 (0,012)	-0,005 (0,012)	0,033** (0,017)
Buitenlandse nationaliteit	-0,044** (0,017)	-0,049** (0,017)	-0,043* (0,023)
Niet in Nederland geboren	-0,034** (0,013)	-0,037** (0,013)	-0,032* (0,018)
Partner	0,015 (0,016)	0,018 (0,016)	0,038* (0,022)
Leeftijd	-0,003** (0,001)	-0,003** (0,001)	-0,005** (0,001)
Kind(eren)	-0,039** (0,014)	-0,036** (0,014)	-0,039** (0,019)
Meerdere keren of alsnog WL	-0,005 (0,013)	-0,004 (0,013)	0,018 (0,018)
Constante	0,330** (0,024)	0,336** (0,024)	0,488** (0,032)
R ²	0,032	0,034	0,031
N	2.228	2.228	2.228

* Significant op 10%-niveau, ** significant op 5%-niveau.

[†] Onder de coëfficiënten en tussen haakjes staan de standaardfouten.

Het effect van WerkLoont op de fractie in een baan voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond over een periode van 3 jaar wordt gegeven in tabel 3.10. Dit effect is klein en niet significant, zowel in de basisvariant als in de andere varianten. Uit de schattingen van het effect van de verschillende factoren op de fractie in een baan volgt bijvoorbeeld dat mensen met een buitenlandse nationaliteit gemiddeld genomen kortere tijd een baan hebben dan mensen met de Nederlandse nationaliteit. Ook leeftijd heeft een negatief effect: hoe ouder men is, hoe kleiner de kans op een baan.

Naast de effecten van WerkLoont over een periode van 3 jaar voor de totale groep van mensen met een niet-westerse migratieachtergrond, hebben we ook gekeken naar de effecten van WerkLoont over de kortere perioden van 1 en 2 jaar en voor deelgroepen. De resultaten staan samengevat in tabel 3.11. De uitkomsten laten zien dat het effect van WerkLoont (voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond) zowel over de tijd als tussen deelgroepen sterk kan verschillen. Voor de totale groep daalt het effect op de fractie in de uitkering van 6,5 procent naar 3,9 procent, en het effect op de fractie in een baan van 2,4 procent naar (een niet-significante) 1,2 procent.

Het effect van WerkLoont op zowel de fractie in een uitkering als de fractie in een baan is in geval van vrouwen groter dan in geval van mannen. Op middellange termijn (periode van 3 jaar) is de fractie uitkering bij vrouwen door deelname aan WerkLoont 5,7 procentpunten lager en de fractie baan 2,6 procentpunten hoger. Bij mannen is het effect op de fractie in de uitkering op middellange termijn -2,6 procent, ongeveer

drie procentpunten lager (in absolute zin) dan bij vrouwen (en niet significant) en is er geen effect op de fractie in een baan.

Tabel 3.11 Effecten van WerkLoont op fracties uitkering en baan op basis van IV-analyse, niet-westerse migratieachtergrond

	Fractie uitkering			Fractie baan		
	1 jaar	2 jaar	3 jaar	1 jaar	2 jaar	3 jaar
Totaal	-6,5**	-5,4**	-3,9**	2,4**	2,0	1,2
Mannen	-5,3**	-3,6	-2,6	1,9	1,0	0,1
Vrouwen	-8,0**	-8,0**	-5,7*	2,8	3,3*	2,6
Met kind(eren)	-5,7*	-3,3	-1,3	3,7*	3,6	4,2*
Zonder kind(eren)	-6,8**	-6,2**	-4,8**	2,0	1,5	0,2
Jonger dan 40 jaar	-8,0**	-7,2**	-5,9**	2,9**	2,7*	1,9
40 jaar en ouder	-1,2	0,5	3,2	0,8	-0,5	-1,2
Niet geboren in NL	-6,0**	-5,6**	-3,8*	1,7	1,9	1,4
Geboren in NL	-7,3**	-5,1*	-4,0	3,2	1,8	0,5

* Significant op 10%-niveau, ** significant op 5%-niveau

Ook tussen de groepen met en zonder kind(eren) zijn er verschillen in effectiviteit van WerkLoont voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond. Het effect van WerkLoont op de fractie in de uitkering is groter bij mensen die geen kinderen hebben. Over een periode van 3 jaar is het netto-effect bij mensen die geen kinderen hebben ongeveer 5 procent, terwijl het effect bij mensen met kinderen minder dan 1,5 procent is (en niet significant). Het effect op de fractie dat men een baan heeft, is juist bij mensen met kinderen groter. Op de middellange termijn vinden we een effect van 4,2 procent bij mensen met kinderen en vrijwel geen effect bij mensen zonder kinderen. Echter, omdat het aantal mensen met kinderen beperkt is (545 personen), is het voor deze groep niet mogelijk kleine effecten significant (op 5%-niveau) te schatten.

Tabel 3.12 Effecten van WerkLoont op fracties uitkering en baan op basis van IV-analyse, geen migratieachtergrond

	Fractie uitkering			Fractie baan		
	1 jaar	2 jaar	3 jaar	1 jaar	2 jaar	3 jaar
Totaal	-6,2*	-6,0*	-6,0*	4,4*	2,1	1,7
Mannen	-4,9	-5,0	-5,2	1,8	-1,0	-0,5
Vrouwen	-7,8	-7,7	-7,8	7,9**	7,0*	5,5
Met kind(eren)	-8,4	-2,3	-4,2	0,1	-4,5	-5,7
Zonder kind(eren)	-5,7	-6,8*	-6,4*	4,7*	2,8	2,5
Jonger dan 40 jaar	-6,0	-4,1	-3,2	4,8	1,2	-0,6
40 jaar en ouder	-6,1	-9,0*	-10,3*	4,7	4,6	5,9

* Significant op 10%-niveau, ** significant op 5%-niveau

Daarnaast zien we voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond vooral ook verschillen in de effectiviteit van WerkLoont als we personen jonger dan 40 jaar en personen van 40 jaar en ouder apart bekijken. Het effect van WerkLoont op de fractie in de uitkering is groter bij mensen jonger dan 40 jaar. Op

de middellange termijn vinden we een negatief effect van bijna 6 procent, terwijl we bij de groep 40 jaar en ouder een positief effect van 3,2 procent vinden. Laatstgenoemde effect is echter niet significant. Ook hier geldt dat het aantal mensen van 40 jaar en ouder beperkt is (ongeveer 500 personen) en het daarom niet mogelijk is om kleine effecten significant te schatten. Het effect van WerkLoont op de fractie in een baan is ook groter bij mensen jonger dan 40 jaar, vooral op de kortere termijn. Op de middellange termijn zijn de effecten voor beide groepen (jongeren en ouderen) te klein om significant gemeten te kunnen worden.

Tabel 3.12 bevat de effecten van WerkLoont op de uitkeringsfracties en baanfracties op basis van IV-analyse voor mensen zonder migratieachtergrond.¹⁷ Over drie jaar genomen is het effect op de uitkeringsfractie bij de groep die geen migratieachtergrond heeft groter. Verder is ook het effect op de baanfractie bij de deelnemers zonder migratieachtergrond, vooral in het eerste jaar, wat groter. Deze verschillen tussen de groepen met een niet-westerse migratieachtergrond en geen migratieachtergrond zijn echter niet significant. Opvallend is verder dat bij beide groepen het effect op de baanfractie over drie jaar genomen klein en niet significant is.

De effecten van WerkLoont voor mensen zonder migratieachtergrond zijn ook verder uitgesplitst naar deelgroepen. Hierbij moet wel vermeld worden dat de aantallen binnen deze deelgroepen klein zijn, waardoor de gevonden effecten een vrij grote foutmarge hebben.

Het verschil in effectiviteit voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond ten opzichte van mensen zonder migratieachtergrond, en de resultaten voor de verschillende deelgroepen binnen de groep van mensen met een niet-westerse migratieachtergrond, lijken er op te wijzen dat WerkLoont effectiever is voor personen die relatief kansrijker zijn.

Tabel 3.13 Effecten van WerkLoont op baankenmerken naar migratieachtergrond op basis van IV-analyse

	Aantal banen	Lengte baan (in dagen)	Deeltijdfactor	Vast contract	Loon per uur
<i>Niet-westerse migratieachtergrond</i>					
Netto effect (met weging)	0,0	17	-0,01	-1,8%	0,22
Netto effect (zonder weging)	0,0	10	-0,02	-2,4%	0,18
<i>Geen migratieachtergrond</i>					
Netto effect (met weging)	0,1	2	0,00	-0,3%	-0,77
Netto effect (zonder weging)	0,0	-3	0,00	-1,0%	-0,77*

* Significant op 10%-niveau, ** significant op 5%-niveau

In de beschrijvende analyse hebben we een aantal werkgerelateerde factoren vergeleken tussen experiment- en controlegroep om te onderzoeken of WerkLoont ook invloed heeft op het soort werk dat gevonden wordt. In de vergelijking worden echter alleen die mensen meegenomen die ook daadwerkelijk een baan hebben gevonden. Naast dat ook hier een zekere selectie heeft plaatsgevonden als gevolg van de fouten in de toewijzing, is er mogelijk ook verschil in samenstelling ontstaan door een verschil in baankans in beide groepen. Dus, als we de baankenmerken van mensen in de experimentgroep vergelijken met die in de controlegroep, moet er rekening worden gehouden met een tweede vorm van selectie, namelijk de selectie in een baan. Hiervoor gebruiken we een tweestapmethode, waarin zowel voor deze selectie als voor de selectie in WerkLoont wordt gecontroleerd. In de eerste stap wordt een Probit-model gebruikt om de kans

¹⁷ De uitkomsten van de IV-regressies op de fracties uitkering en baan over een periode van 3 jaar voor mensen zonder migratieachtergrond staan in de tabellen II.1 en II.2 in de bijlage.

op een baan te bepalen. In de tweede stap wordt het effect van WerkLoont op het baankenmerk geschat door middel van een IV-regressie, waarbij een correctieterm uit de eerste stap wordt meegenomen als variabele.¹⁸

De uitkomsten van deze analyse staan in tabel 3.13. Voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond blijven de effecten klein en niet significant. Voor mensen zonder migratieachtergrond is er alleen nog een licht-significant, kleiner effect op het loon per uur¹⁹ (en geen effect meer op de lengte van de baan). De groep baanvinders vanuit WerkLoont is relatief iets groter (door het effect van WerkLoont op het vinden van een baan) en bevat daardoor naar verwachting ook relatief meer mensen die minder kansrijk zijn. Dit heeft een drukkend effect op het loon per uur in de experimentgroep. Een correctie van dit samenstellingseffect verhoogt daarom het loon per uur in de experimentgroep, waardoor het negatieve netto effect van WerkLoont op het loon voor mensen zonder migratieachtergrond kleiner wordt.²⁰

3.6 KOSTEN EN BATEN VAN WERKLOONT

Op basis van de gevonden effecten van WerkLoont op de fractie in de uitkering kunnen we de baten van WerkLoont in termen van besparing op de uitkering berekenen, apart voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond en mensen zonder migratieachtergrond. Deze baten kunnen dan vergeleken worden met de kosten van WerkLoont. Deze kosten-batenanalyse betreft dus alleen de directe kosten en baten van de gemeente Rotterdam.

Uit ons eerdere onderzoek (De Koning et al., 2017) concluderen we dat de kosten per deelnemer voor de gemeente Rotterdam rond de € 1.150 liggen.²¹ Voor de berekening van de baten (besparing op de uitkering) hanteren we een bedrag van € 1.000 per maand, gebaseerd op de gemiddelde uitkeringshoogtes voor de bijstand die toen golden.

Tabel 3.14 Kosten en baten WerkLoont naar migratieachtergrond

	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Totaal
Niet-westerse migratieachtergrond				
Kosten	€ 1.150	€ 0	€ 0	€ 1.150
Baten (beschrijvende analyse) ^a	€ 840	€ 508	€ 133	€ 1.481
Baten (IV-analyse) ^b	€ 780	€ 496	€ 100	€ 1.376
Geen migratieachtergrond				
Kosten	€ 1.150	€ 0	€ 0	€ 1.150
Baten (beschrijvende analyse) ^a	€ 912	€ 623	€ 388	€ 1.923
Baten (IV-analyse) ^b	€ 744	€ 669	€ 666	€ 2.079

a) De baten zijn berekend op grond van de effecten op de (deeltijd)fractie in de uitkering (zie tabel 3.6 of 3.7).

b) De baten zijn berekend op grond van de effecten op de (deeltijd)fractie in de uitkering (zie tabel 3.11 of 3.12).

¹⁸ Zie sectie 19.6.2 in Woolridge (2010).

¹⁹ Het netto effect op het loon per uur *zonder weging* van € 0,77 is nog net significant op 10% (p-waarde = 0,096), terwijl het netto effect op het loon per uur *met weging*, ook € 0,77, net niet significant meer is op 10% (p-waarde = 0,103).

²⁰ Ook voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond vinden we, hoewel niet significant, een groter (positief) netto effect op het loon per uur door te corrigeren voor selectie in een baan.

²¹ In de kosten-batenanalyse wordt gerekend met een gemiddelde kostprijs van WerkLoont in Rotterdam. Deze kostprijs laat zich mogelijk niet één-op- één vertalen naar een andere lokale context. In het geval van schaalvoordelen zal de kostprijs van een WerkLoont-achtige interventie in een kleinere gemeente hoger liggen.

Tabel 3.14 bevat de kosten en baten van WerkLoont per persoon over een periode van drie jaar, zowel voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond als mensen zonder migratieachtergrond. Om de huidige ('contante') waarde van toekomstige kosten en baten te bepalen wordt gebruik gemaakt van een jaarlijkse discontovoet. Alle toekomstige bedragen worden met de discontovoet teruggerekend naar de contante waarde in het jaar waarin mensen hebben deelgenomen aan WerkLoont. De hoogte van de discontovoet is vier procent.²²

In de beschrijvende analyse is het effect op de fractie in de uitkering over drie jaar voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond gelijk aan 4,2 procentpunten (tabel 3.6). Dit effect is echter niet gelijk verdeeld over de tijd. De effecten over één jaar (7,0 procentpunten) en twee jaar (5,7 procentpunten) zijn groter. Op basis van deze effecten zijn de baten per jaar berekend. Dit levert een contante waarde op van ongeveer € 1.480 per persoon. Afgezet tegen (de contante waarde van) de kosten per persoon, betekent dit dat de baten ruim € 300 hoger zijn dan de kosten. Als we uitgaan van de effecten in de IV-analyse, wordt de contante waarde van de baten € 100 lager.

Omdat de effecten op de fractie in de uitkering voor mensen zonder migratieachtergrond wat hoger zijn, en dan vooral het effect op de fractie in de uitkering over drie jaar (5,5 procentpunten ten opzichte van 4,2 procentpunten in geval van de beschrijvende analyse), liggen de contante waarden van de baten voor deze groep hoger, op € 1.900 tot € 2.100 per persoon.

Bij deze berekeningen zijn enige kanttekeningen te plaatsen. Ten eerste is er bij WerkLoont waarschijnlijk sprake van enige verdringing. Als deelnemers aan WerkLoont meer kans op werk krijgen, gaat dit mogelijk ten koste van andere mensen die daardoor langer in een uitkering blijven. Hoe groot dit effect is weten we niet, maar het is wel aannemelijk dat er ten minste enige verdringing is. Verdringing heeft slechts invloed op de baten ten gevolge van het effect op de fractie dat men een baan heeft. Dit effect is beduidend lager dan het effect op de fractie uitkering. Dit beperkt het effect van verdringing op de baten. Ten tweede heeft WerkLoont mogelijk ook gunstige effecten op andere gebieden dan arbeid, bijvoorbeeld gezondheid of criminaliteit. Dit leidt dan weer tot onderschatting van de baten.

²² Dit is een gebruikelijke waarde binnen kosten-batenanalyses. Een verandering van deze waarde heeft maar een klein effect op de contante waarde, wegens de relatief korte tijdshorizon.

4

CONCLUSIE

4 CONCLUSIE

Dit onderzoek heeft onderzocht in welke mate WerkLoont effectief is voor bijstandsgerechtigden met een niet-westerse migratieachtergrond en in hoeverre dit verschilt van de effectiviteit voor bijstandsgerechtigden zonder migratieachtergrond? De conclusies van dit onderzoek worden hieronder weergegeven aan de hand van de drie deelvragen.

Wat houdt de inzet van WerkLoont in, welke interventies maken daar onderdeel van uit en wat zijn daarbij de (veronderstelde) werkzame elementen?

WerkLoont is een re-integratie-instrument voor werkzoekenden met een bijstandsuitkering van de gemeente Rotterdam. De maatregel is voor mensen die na aanmelding voor een bijstandsuitkering vier weken op eigen kracht naar een baan hebben gezocht (de 'inspanningsperiode') en er niet in zijn geslaagd een baan te vinden. Om deel te kunnen nemen aan Werkloont moet iemand naar het oordeel van de werkconsulent in beginsel bemiddelbaar zijn naar betaald werk. De maatregel bestaat uit een werkcomponent en een vormende component (groepstraining en huiswerk).

Ten tijde van het onderzoek was de inhoud als volgt. Werkzoekenden kregen in groepsverband tips die kunnen helpen bij het sneller vinden van werk. Het was de bedoeling dat zij zo snel mogelijk in hun eigen levensonderhoud konden voorzien. Dit betekent dat het werk niet noodzakelijk hoefde aan te sluiten bij hun opleiding, ervaring en wensen. Het traject duurde 15 weken en bestond uit de volgende onderdelen:

- Een voorlichtingsbijeenkomst;
- Groepstrainingen (twee dagdelen gerichte trainingen en ondersteuning bij solliciteren);
- Acht uur betaald werk bij de Roteb (straten veegen);
- Vier uur huiswerk.

In totaal ging het om 20 uur per week. Naast deze 20 uur werd de deelnemer geacht actief te solliciteren.

WerkLoont bevat een aantal elementen die in beginsel kunnen bijdragen aan de effectiviteit van de maatregel. Grofweg liggen deze op twee gebieden: kunnen en willen. Conclusie is dat WerkLoont het 'kunnen' maar in beperkte mate vergroot. De instrumenten gericht op het beschikbaar maken van vacatures en het vergroten van zoekvaardigheden lijken volgens de betrokkenen vooral te werken voor de meer 'capabele' en gemotiveerde deelnemers, vooral voor het deel daarvan dat al geruime tijd niet meer gesolliciteerd had. Voor het vergroten van beroepscompetenties en het wegnemen van belemmeringen in de privésfeer biedt WerkLoont weinig mogelijkheden. Hoewel door het kleinschalige karakter van het kwalitatieve onderzoek hierover geen representatief beeld kon worden verkregen, bestaat de indruk dat een groot deel van de deelnemers te weinig beroepscompetenties heeft en/of problemen in de privésfeer heeft. Dat zou dan dus (mede) een verklaring van het kleine effect van WerkLoont kunnen zijn.

Motiveren van deelnemers wordt als een belangrijk werkzaam bestanddeel gezien. Ook is afschrikken volgens betrokkenen een belangrijk werkzaam bestanddeel.

In hoeverre is WerkLoont (in)effectief voor bijstandsgerechtigden met een niet-westerse migratieachtergrond?

Het effect van WerkLoont voor bijstandsgerechtigden met een niet-westerse migratieachtergrond is op twee manieren gemeten, op basis van een beschrijvende analyse en een (econometrische) IV-analyse. De uitkomsten van deze analyses laten zien dat WerkLoont voor bijstandsgerechtigden met een niet-westerse migratieachtergrond zowel een preventief als een uitstroombevorderend effect heeft. Het preventieve effect is voornamelijk een tijdelijk effect: degenen die in eerste instantie hadden afgezien van een uitkering krijgen later alsnog een uitkering. Het uitstroombevorderende effect komt vooral tot uiting in een vermindering van de uitkeringsafhankelijkheid. WerkLoont heeft duidelijk minder effect op de vergroting van de netto arbeidsparticipatie.

Gerekend over een periode van drie jaar na de start in WerkLoont bespaart dit instrument gemiddeld ongeveer vier procentpunten op de totale uitkeringsafhankelijkheid van bijstandsgerechtigden met een niet-westerse migratieachtergrond over de drie jaar. De besparingen op uitkeringen (gemeten over drie jaar) overtreffen de kosten van WerkLoont.

Hoe verhoudt de (in)effectiviteit van WerkLoont voor bijstandsgerechtigden met een niet-westerse migratieachtergrond ten opzichte van bijstandsgerechtigden zonder migratieachtergrond?

Een opvallend verschil is dat het preventie-effect bij de groep met een niet-westerse migratie-achtergrond wat groter is dan bij de groep die geen migratieachtergrond heeft, wat waarschijnlijk verklaart waarom in het eerste jaar ook het effect op de bijstandsfractie bij de groep met een niet-westerse migratie-achtergrond groter is. Maar daarna wordt het effect bij de groep met een niet-westerse migratieachtergrond kleiner, terwijl het effect bij de groep die geen migratieachtergrond heeft in de tijd stabiel is. Over drie jaar genomen is het effect op de bijstandsfractie bij de groep die een niet-westerse migratieachtergrond heeft kleiner. Daarom is ook het saldo tussen baten en kosten bij hen wat ongunstiger. Verder is ook het effect op de baanfractie bij de deelnemers met een niet-westerse migratieachtergrond wat kleiner. Bij dit alles moet worden aangetekend dat de verschillen niet significant zijn. Opvallend is verder dat bij beide groepen het effect op de baanfractie over drie jaar genomen niet significant is.

In de literatuurstudie van Bakker, Reitsma, Huberts & Van der Veen (2019) worden enkele andere Nederlandse evaluatiestudies behandeld waarin de effectiviteit apart berekend is voor mensen met of zonder migratieachtergrond. In die studies is het effect voor mensen met een migratieachtergrond juist wat groter. Wellicht kan dit verklaard worden uit het feit dat bij WerkLoont beroepsgerichte training weinig voorkomt. In genoemde studie wordt het vermoeden uitgesproken dat dergelijke training voor mensen met migratieachtergrond effectiever is dan voor mensen zonder zo'n achtergrond. Wel is het de vraag of bij die studies de verschillen in effectiviteit tussen beide groepen wel significant zijn. Is dit niet zo, dan kan men, net als bij onze studie, dus niet uitsluiten dat de effecten ongeveer hetzelfde zijn.

De uitkomsten voor WerkLoont zijn in lijn met de conclusies van een overzichtsstudie over soortgelijke (Work First) maatregelen door Greenberg, Deitch en Hamilton uit 2009. Zij zetten de resultaten van 28 evaluaties van 'welfare-to-work' programma's uit Canada en de Verenigde Staten op een rijtje die alle gebruik maken van een gerandomiseerde controlegroepbenadering. Hieruit komt naar voren dat programma's die er uitsluitend op gericht zijn om deelnemers zo snel mogelijk aan het werk te krijgen zonder in hen te investeren en rekening te houden met hun preferenties, weliswaar kostenbesparend zijn voor de overheid, maar betrekkelijk weinig opleveren voor de deelnemers.

LITERATUURLIJST

I LITERATUURLIJST

- Bakker, L., Reitsma, J., Huberts, S. & Van der Veen, S. (2019). Literatuurverkenning 'uitwerking generiek re-integratiebeleid op doelgroepen'. Significant APE.
- Graaf-Zijl, M. de, I. Groot & Hop, J.P. (2006). De weg naar werk. Onderzoek naar de doorstroom tussen WW, bijstand en werk, voor en na de SUWI-operatie. Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek.
- Greenberg, D., Deitch, V., & Hamilton, G. (2009). Welfare-to-work program benefits and costs: A synthesis of research. New York, NY: MRDC.
- Heyma, A. (2005). Reïntegratie instrumenten voor WW-gerechtigden: behoefte, inzet en effecten. in E. de Vos en J. van Genabeek (redactie). Verraderlijk effectief; Prestatiemeting van re-integratie en activering deel 2. Hoofddorp: TNO-Arbeid.
- Heyma, A., Zwinkels, W., & Seters, J. V. (2003). Doelgroepindeling aanbesteding reïntegratie: de relatie tussen persoonskenmerken, kosten en effectiviteit van reïntegratietrajecten. Raad voor Werk en Inkomen (RWI).
- Koning, J. de, Hek, P. de, Mallee, L. & Groenewoud, M. (2014). *Uitkomsten en ervaringen experimenten netto-effectiviteit re-integratie*. Rotterdam/Amsterdam: SEOR/Regioplan.
- Koning, J. de, Hek, P. de, Vleeschouwer, E. de, Fenger, M. en Torre, L. van der (2017). *Optimalisering van WerkLoont*. Rotterdam: SEOR/Faculteit der Sociale Wetenschappen.
- Van der Klaauw, B., & Van Ours, J. C. (2013). Carrot and stick: How re-employment bonuses and benefit sanctions affect exit rates from welfare. *Journal of Applied Econometrics*, 28(2), 275-296.
- Woolridge, J.M. (2010). *Econometric Analysis of Cross Section and Panel Data*. Second Edition. The MIT Press.
- Zwinkels, W. (2007). Effectiviteit van re-integratie: onbenutte potenties van privatisering. *Tijdschrift voor Arbeidsvraagstukken*, 23(2), 121-131.

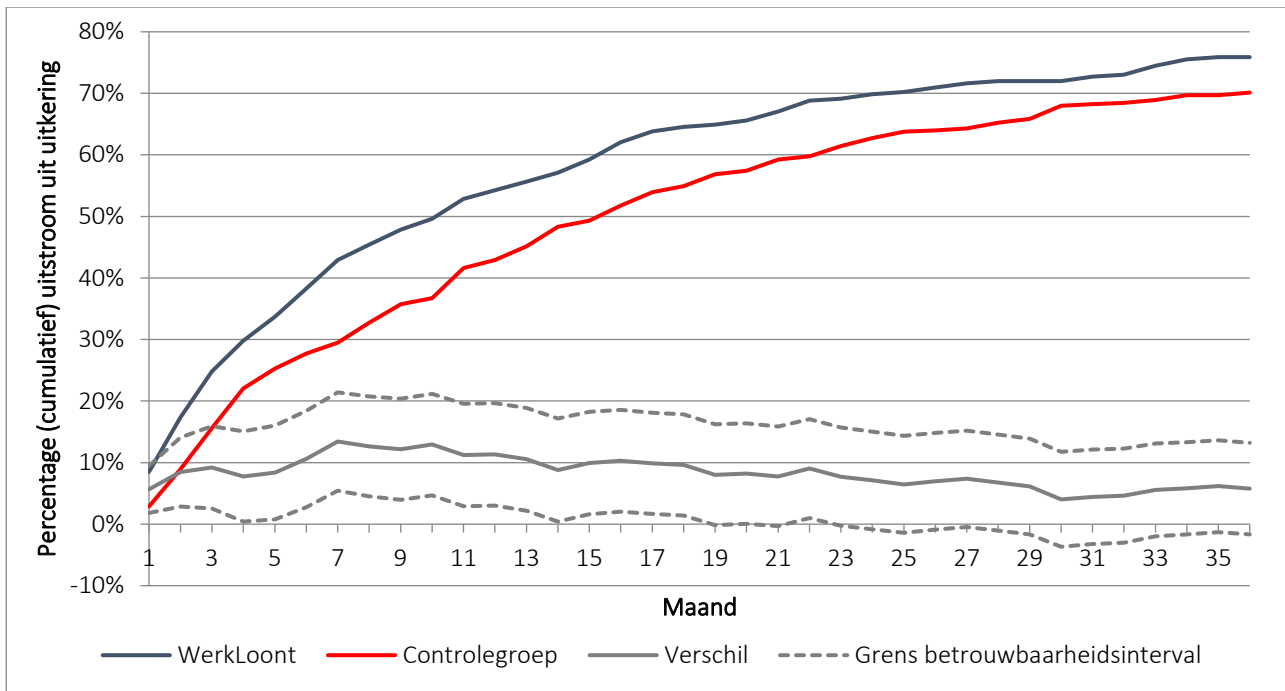

BIJLAGE

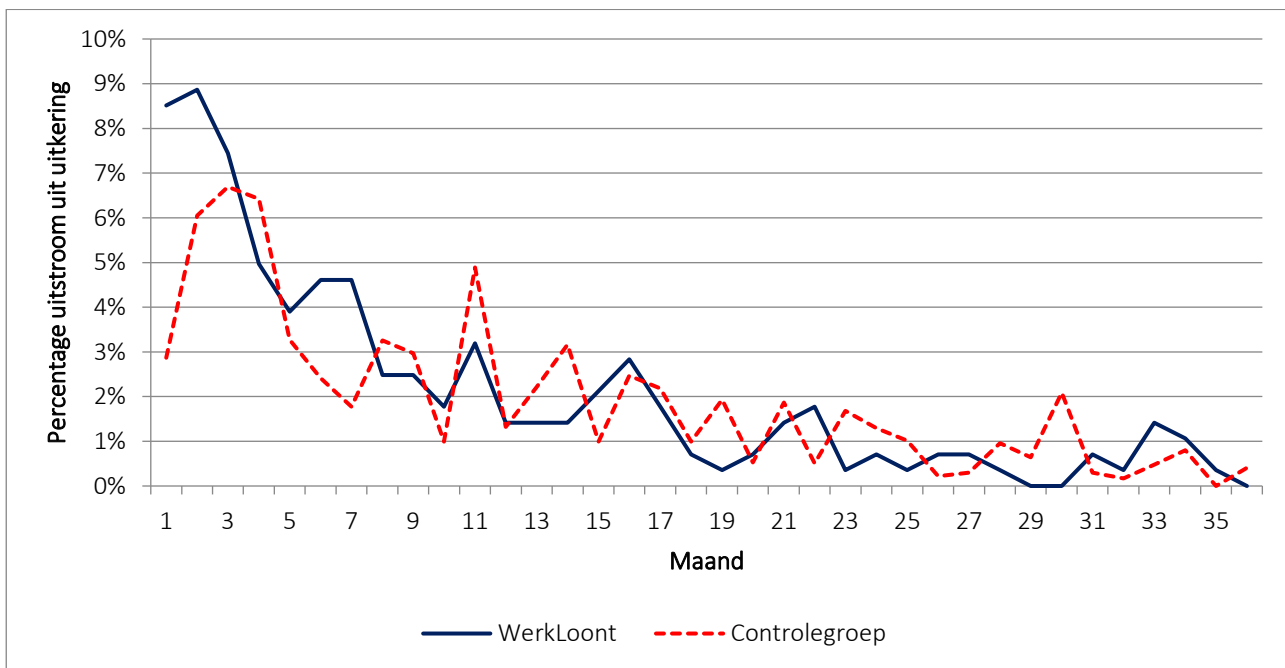
II BIJLAGE

Extra figuren en tabellen

Figuur II.1 Cumulatieve uitstroom uit de uitkering per maand, mensen zonder migratieachtergrond

Figuur II.2 Uitstroom uit de uitkering per maand, mensen zonder migratieachtergrond

Tabel II.1 Uitkomsten IV-analyse: fractie uitkering over 3 jaar, geen migratieachtergrond[†]

Fractie uitkering	(1) Basis	(2) Zonder weging	(3) Standaardfractie
WerkLoont	-0,060* (0,032)	0,051 (0,031)	-0,065** (0,033)
Vrouw	-0,045 (0,029)	-0,038 (0,028)	-0,011 (0,029)
Niet in Nederland geboren	0,032 (0,092)	0,036 (0,089)	0,062 (0,093)
Partner	-0,128** (0,038)	-0,135** (0,038)	-0,104** (0,039)
Leeftijd	0,009** (0,001)	0,010** (0,001)	0,010** (0,001)
Kind(eren)	0,122** (0,041)	0,120** (0,041)	0,123** (0,042)
Meerdere keren of alsnog WL	0,018 (0,037)	0,019 (0,036)	0,017 (0,037)
Constante	0,200** (0,054)	0,175** (0,053)	0,194** (0,055)
R ²	0,099	0,107	0,103
N	695	695	695

* Significant op 10%-niveau, ** significant op 5%-niveau.

† Onder de coëfficiënten en tussen haakjes staan de standaardfouten.

Tabel II.2 Uitkomsten IV-analyse: fractie baan over 3 jaar, geen migratieachtergrond[†]

Fractie uitkering	(1) Basis	(2) Zonder weging	(3) Standaardfractie
WerkLoont	0,017 (0,026)	0,014 (0,026)	0,020 (0,033)
Vrouw	0,008 (0,023)	-0,003 (0,023)	0,107** (0,030)
Niet in Nederland geboren	-0,159** (0,075)	-0,141* (0,073)	-0,169* (0,096)
Partner	-0,037 (0,031)	-0,027 (0,031)	-0,007 (0,040)
Leeftijd	-0,006** (0,001)	-0,006** (0,001)	-0,007** (0,001)
Kind(eren)	-0,057* (0,033)	-0,058* (0,033)	-0,114** (0,043)
Meerdere keren of alsnog WL	-0,056* (0,030)	-0,054* (0,030)	-0,031 (0,038)
Constante	0,513** (0,044)	0,519** (0,044)	0,620** (0,056)
R ²	0,071	0,070	0,069
N	695	695	695

* Significant op 10%-niveau, ** significant op 5%-niveau.

† Onder de coëfficiënten en tussen haakjes staan de standaardfouten.

Dit rapport doet verslag van onderzoek dat is uitgevoerd in opdracht van Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

De verantwoordelijkheid voor de inhoud berust bij SEOR BV. Het gebruik van het materiaal in dit rapport is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld. Vermenigvuldiging en/of openbaarmaking in welke vorm dan ook is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming van SEOR BV.

Het onderzoek is uitgevoerd door SEOR BV.

Dit rapport is een uitgave van SEOR BV - Marconistraat 16, 3029 AK Rotterdam
In opdracht van Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

www.seor.nl